Anne Karn?ndaki Bebek Sa?l?k Denetim Oda?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Anne Karn?ndaki Bebek Sa?l?k Denetim Oda?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16005

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Anne Karn?ndaki Bebek Sa?l?k Denetim Oda?? (AKBSDO) Ölçe?i, ebeveynlerin, özellikle de annelerin, hamilelik sürecinde ve anne karn?ndaki bebe?in sa?l??? üzerindeki kontrol alg?lar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik uyarlama arac?d?r. Bu ölçek, bireylerin bebeklerinin sa?l?k durumunu kendi çabalar?na, ?ansa ya da güçlü di?erlerinin (doktorlar, hem?ireler vb.) etkisine ne ölçüde ba?lad???n? belirlemeyi hedefler.

Ölçe?in Türkçe uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çal??mas? Veli Duyan, Serap Özcan ve Ay?e Cömert-Okutucu taraf?ndan 2012 y?l?nda gerçekle?tirilmi?tir. Toplam 20 maddeden olu?an bu araç, annelerin sa?l?kla ilgili inanç sistemlerini de?erlendirerek, gebelik döneminde sunulacak psikososyal destek hizmetlerinin planlanmas?na bilimsel zemin sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Anne Karn?ndaki Bebek Sa?l?k Denetim Oda??, AKBSDO, Sa?l?k Denetim Oda??, Gebelik, Psikometrik Özellikler, Güvenirlik, Geçerlik, Uyarlama.

Yazarlar

Veli Duyan, Serap Özcan, Ay?e Cömert-Okutucu.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, hamile kad?nlar?n anne karn?ndaki bebeklerinin sa?l?k durumuyla ilgili denetim oda?? alg?lar?n? üç ana boyutta (?çsel, ?ansa Ba?l? ve Güçlü Di?erlerine Ba?l?) belirlemektir. Bu belirleme, gebelik sürecinde annelerin sa?l?k davran??lar?n? ve psikososyal destek ihtiyaçlar?n? anlamak için kritik öneme sahiptir.

AKBSDO Ölçe?i, sosyal hizmet ve sa?l?k bilimleri alanlar?nda, gebelik dönemi risklerini ve annenin sa?l?kla ilgili inanç sistemini ara?t?rmac?lar ve klinisyenler için ölçülebilir hale getirmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, annenin kendisini, bebe?in sa?l??? üzerinde ne kadar etkili gördü?ünü ortaya koyarak, sa?l?k e?itimlerinin ve müdahale programlar?n?n ki?iselle?tirilmesine olanak tan?r.

Yap?

Ölçek, sosyal ö?renme teorisinin önemli bir bile?eni olan Sa?l?k Denetim Oda?? (Health Locus of Control) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, bireyin sa?l???n? etkileyen olaylar?n kayna??n? nerede gördü?ünü ifade eder: Ki?inin kendisinde mi, çevredeki güçlü otoritelerde mi, yoksa tamamen ?ans ve kaderde mi?

ARABPSYCHOLOGY.COM

AKBSDO Ölçe?i, bu yap?y? üç temel alt faktör üzerinden inceler:

?çsel Sa?l?k Denetim Oda??: Annelerin, bebe?in sa?l???n? kendi davran??lar?, ya?am tarz? seçimleri ve dikkatli tutumlar? ile kontrol etti?ine dair inanc?.
?ansa Ba?l? Sa?l?k Denetim Oda??: Annelerin, bebe?in sa?l???n? tamamen ?ans, kader veya tesadüfi olaylar?n belirledi?ine dair inanc?.
Güçlü Di?erlerine Ba?l? Sa?l?k Denetim Oda??: Annelerin, bebe?in sa?l???n?n ba?ta doktorlar, hem?ireler ve di?er sa?l?k profesyonelleri olmak üzere güçlü otoriteler taraf?ndan kontrol edildi?ine dair inanc?.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar? kapsam?nda, yap? geçerli?ini analiz etmek amac?yla Faktör Analizi öncesinde verilere **Bartlett Testi** uygulanm??t?r. Bu test, verilerin faktör analizine uygun olup olmad???n? ve de?i?kenler aras?nda anlaml? korelasyonlar bulunup bulunmad???n? belirlemektedir.

Elde edilen Bartlett Testi sonuçlar?na göre k-kare de?erinin istatistiksel olarak manidar (k-kare=6944,63; p=0.001) oldu?u saptanm??t?r. Bu yüksek ve manidar de?er, verilerin çok de?i?kenli normal da??l?m varsay?m?n? destekledi?ini ve faktör analizinin uygulanabilir oldu?unu kesinle?tirmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, öncelikle madde analizi yap?larak ve her bir maddenin ölçek toplam puan? ile olan korelasyonlar? (r(jx)) hesaplanarak gerçekle?tirilmi?tir. Madde-toplam puan korelasyonlar?, maddelerin ay?r?c?l???n? ve iç tutarl?l??a katk?s?n? göstermektedir.

Madde-toplam puan korelasyon katsay?lar? alt boyutlara göre a?a??daki aral?klarda de?i?mektedir:

?çsel Sa?l?k Denetim Oda??: 0.401 ile 0.674 aras?nda.
?ansa Ba?l? Sa?l?k Denetim Oda??: 0.610 ile 0.748 aras?nda.
Güçlü Di?erlerine Ba?l? Sa?l?k Denetim Oda??: 0.326 ile 0.660 aras?nda.

?statistiksel olarak manidar olan bu korelasyon katsay?lar?, maddelerin ilgili olduklar? alt boyutlar? ölçmede yeterli düzeyde ay?r?c?l??a sahip oldu?unu ve ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Yap? geçerli?i analizleri, AKBSDO Ölçe?i'nin teorik olarak beklenen üç faktörlü yap?s?n?

ARABPSYCHOLOGY.COM

do?rulam??t?r. Faktör Analizi, ölçe?in ?çsel, ?ansa Ba?l? ve Güçlü Di?erlerine Ba?l? Sa?l?k Denetim Oda?? alt boyutlar?na ayr?ld???n? göstermi?tir.

Bu üç faktörlü ayr?m, annelerin denetim inançlar?n?n karma??k do?as?n? yakalamakta ve her bir denetim oda??n?n anne karn?ndaki bebek sa?l???na yönelik tutumlar? ne ?ekilde etkiledi?ini ara?t?rmac?lar için netle?tirmektedir. Ölçek, toplamda 20 maddeden olu?maktad?r ve bu maddeler belirlenen üç alt boyuta da??lm??t?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama, Psikometrik Öz De?erlendirme Ölçe?i

Biçim: Çok Maddeli Envanter (20 Madde)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Hamile Kad?nlar (Gebeler)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Gebelik dönemindeki kad?nlar)

Popülasyon Detaylar?: Anne karn?ndaki bebeklerinin sa?l???na ili?kin kontrol alg?s?n? de?erlendirmek isteyen hamile kad?nlar. Ölçek, özellikle sa?l?k denetim oda?? inançlar?n? belirlemek için tasarlanm??t?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, 20 maddeden olu?maktad?r ve 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak yan?tlanmaktad?r. Derecelendirme format?: 1= hiçbir zaman - 5= her zaman.

Anahtar Kelimeler

Denetim Oda??, Hamilelik, ?çsel Kontrol, ?ansa Ba?l? Kontrol, Güçlü Di?erleri, Psikolojik De?erlendirme.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Veli Duyan, Serap Özcan ve Ay?e Cömert-Okutucu taraf?ndan 2012 y?l?nda Türkçe'ye uyarlanm??t?r. Akademik veya ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için sorumlu yazar Veli Duyan ile ileti?im kurulmas? gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, güvenirlik ve geçerlik çal??mas?yla birlikte a?a??dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: anne-karnindaki-bebek-saglik-denetim-odagi-akbsdo-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Duyan, V., Özcan, S. ve Cömert-Okutucu, A. (2012). Anne Karn?ndaki Bebek Sa?l?k Denetim Oda?? (AKBSDO) Ölçe?i: Güvenirlik ve geçerlik çal??mas?. Journal of Society & Social Work, 23 (1), 13-23.

Makalenin orijinal ba?lant?s?: tsh.hacettepe.edu.tr

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi Kaynakta Mevcut De?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Sorumlu yazar?n ileti?im adresi mevcuttur.

Yaz??ma Adresi: Veli Duyan (duyanveli@yahoo.com)

Anne Karn?ndaki Bebek Sa?l?k Denetim Oda?? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ölçe?in tam metnine ve uygulama talimatlar?na eri?mek için sorumlu yazar (Veli Duyan) ile ileti?ime geçilmesi veya orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM